

in de vrijgemaakte uwing naar voren overtuiging in de oewingen van den voren, aangezien de aarde het dichtst

agen. In de eerste ijgemaakte Kerken r de andere zijde urt hun doopsbe- lameeren? En ten raag een negatief elt U zich dan de wel kerkrechtelijk,

luidde als volgt: Vrijgemaakte Ge- oor werkelijke of

n niets anders dan de Kerken, (on- kerkenoording, bij de toelating tot en waarheid op ghigheid staat. Wij eelde menschen, naar van levende

er tegen gestreden Bouwman, Greij- ding had recht en, geen belijdenis. inden, men denke sionologische uit- confessionologisch aan de even aan Rom. 4:25. Men e: er stond inzake "edergeboren" dat denis", ergo, wie denis. Welja. Men ewering, die men e het anders zegt rhalve de Schrift, en met dergelijke e-confessie is wat fessie; zoo is ook end van een uit- duit dus ieder in

afel. De "synode" den", die onjuist edroevend is. Nu van beide doen- gingen uit van wie zwijgt, wordt aan de formules ergo: we laten en, en het recht bestaan. na vorderen nog wel worden afge- en de Schrift. it allerminst, dat a andere als con- k zelf tegen zijn, min voor voelen.

den zin waarin U rijmaken van de bij hen, die God ar de trouw, en bij U ook reeds

K. S.

van 17 Aug. een ahaven over het Jull.

del het volgende ierikzee in ver- met groot leed- ma kan toelaten rk tot haar ver-

kerkeraden van ogingen in het bekeere van de

en aangenomen. of zelfs maar natuurlijk tegen,

itgesloten. door de reisver- d de vergadering en verder niets nocht blijven in r is niet overge- e de zaal zou van iemand ook

Venema, de IJsselmuider.

DAM, 16-7-1945.

hebben 35 pre- Hoogeschool te blickeerd, dat zij de leerbealissin-

Op een belangrijk punt in deze verklaring wil ik Uw aandacht vestigen. Wellicht is het de moeite waard om aan dit punt in „De Reformatie” aandacht te schenken. Ik bedoel de verklaring, dat de „gehandhaafde uiting van 1905, dat volgens de belijdenis, krachtens de belofte, het zaad des Verbonds te houden is voor wedergeborenen, zakelijk en ten deele letterlijk te vinden is bij... de synode van 1837”.

Uit de brochure van Dr Polman: „de verklaring van 1905 gehandhaafd” en die van Dr de Bondt en Ds Weggemans over „Verbond en Doop” (III pag. 42) kan ieder weten, dat de Synode van de Chr. Afgesch. Kerk van 1837 de volgende uitspraak deed:

„Daarom rekent de Synode met het doopformulier de kinderen der geloovigen te moeten houden voor lidmaten der gemeente Christi, voor erfgenamen van het Rijk Gods en van Zijn Verbond, Dewijl echter het Woord Gods duidelijk leert, dat niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, en de kinderen der belofte voor het zaad worden gerekend, zoo houdt de Synode geenszins allen en een iegelijk, hoofd voor hoofd, zoo min kinderen als volwassen belijders, voor ware begenadigden en wedergeborenen. Dewijl de synode evenwel niet naar den verborgen Raad Gods, maar naar Zijn openbaar Woord wenscht te oordeelen en te handelen, zoo kan en mag zij geen scheiding maken in de regeering der kerk tusschen leden en leden”.

Ik heb enkele woorden onderstreept in deze uitspraak van 1837. Als U echter deze uitspraak legt naast die van 1942, dan blijkt daar wel een „nagenoeg letterlijke” overeenkomst, alleen maar: 1837 zegt: dewijl niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, daarom geenszins houden voor wedergeborenen. En 1905 zegt: aangezien echter niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, DAAROM (zie conclusie 2 en de aanhef van concl. 3) houden voor wedergeborenen....

„Ten deele letterlijk” — inderdaad, alleen maar: in 1837 zette men er het woordje „GEENSZINS” bij en daarmee wordt de zaak precies in haar tegendeel verkeerd.

Als ik zeg: ik ga morgen naar Amsterdam, dan is dat nagenoeg letterlijk hetzelfde als wanneer ik zeg: ik ga morgen niet naar Amsterdam. In feite is het laatste echter iets heel anders dan het eerste.

Met de uitspraak van 1837 kan m.i. elk gereformeerd mensch van harte accoord gaan. Immers met het doopformulier houden wij de kinderen voor erfgenamen van het Rijk Gods, want ze ZIJN erfgenamen van Gods Rijk. Als we dit niet zeker wisten, hielden we ze er niet voor, behandelde we ze niet als zoodanig. Hier heeft het woordje „houden voor” niet de bedoeling iets onzekers uit te drukken, zooals het dat wel heeft in de „formule” van 1942 — immers: „houden voor, totdat...”. (zie ook het praefadvies hierover).

Zoo meen ik dat de 35 predikanten met het noemen van de uitspraken van 1837 wel heel gevaarlijk werk doen. Want die uitspraken zijn juist een groote tegenspraak van de leerbeslissing van de laatste Synoden op dit punt. Hoe is het mogelijk dat iemand meent beide uitspraken tegelijkertijd te kunnen handhaven? Of was 1837 niet bindend?

U kunt, als U wilt dit schrijven ook als een ingezonden stuk beschouwen. Met broedergroeten, D. v. d. Dool.

Naschrift van de redactie. Bedoelde predikanten hebben wel meer rare dingen gedaan. Ze zeiden: men behoeft vanwege het verleden niet de professoren Greijdanus en Schilder doch de synode te volgen. Dat betekent dus: men moet met haar uitwerpen, wie het anders ziet dan 1905. Maar waarom noemen ze bedoelde hoogleeraren dan niet rondweg ketters? Omdat ze niet durven. Dan maar liever draaien. Bepaald oneerlijk worden ze, als ze hun briefje inleiden met een suggestie, dat het schriftuurlijk zelfonderzoek niet veilig zou zijn bij deze professoren. Op dezen onchristelijken laster komen we nog terug: hij herinnert aan dr G. M. den Hartogh. K. S.

INLEG-„KUNDE”.

Vandaag willen wij eens enkele verhalen vertellen.

In de eerste plaats een verhaal dat we zelf onlangs hoorden. Het verhaal van

„Het wonderbaarlijke lucifersdoosje”.

Het werd eens verteld — zoo zeide ons onze zega-man — door een professor in de exegese aan zijn studenten; die professor wilde den heeren namelijk duidelijk maken wat nu eigenlijk „inlegkunde” is, en hoe een inlegkundige te werk gaat. Daartoe verhaalde hij volgende anecdote.

Daar was eens een man, die een leeg lucifersdoosje vol stopte met spel den. Vervolgens stak hij het, naar gewoonte van rookers, in zijn zak.

Later op den dag wilde onze goede man een sigaar aansteken en haalde daartoe zijn lucifersdoos te voorschijn.

Doch schetst u zijn triomfantelijke verbazing, toen hij het doosje openschuivend, zeer verrast uitriep: „hé, is dat niet wonderbaarlijk? — daar zitten spel den in dit doosje....”

Of het verhaal de eerste maal woordelijk zoo is verteld, doet er niet toe. Het gaat er maar om, dat we tot onze leering vernemen, tot welke merkwaardige vondsten een inlegkundige zoo, al in staat is.

En als het verhaal dan komt van een hoogleeraar in de exegese, dat is in de uitleg-kunde, dan is het bovendien van een zekere autoriteit niet ontbloot.

Zeker niet, wanneer het waar is — zooals onze zega-man ons er bij vertelde — dat die oorspronkelijk verhalende professor een gereformeerd hoogleeraar was, namelijk Dr F. W. Grosheide, te Amsterdam.

Een ander verhaal. Een heel ander. Het gaat over „Het naschrift van den redacteur”.

Daar was eens een man, die met smart constateerde, hoe allerlei opkomende beschouwingen het gezinsleven, de verhoudingen van ouders en kinderen, dreigden aan te tasten en kapot te maken.

Daartoe besloot hij over het onderwerp „ouders en kinderen” een kort en krachtig artikel te schrijven in een blad waarvan hij medewerker was.

Hij leidde zijn betoog in met te gewagen van de dringende noodzaak van een goed gezinsleven in deze ontredende wereld.

Op bladzijde twee kwam hij tot de eigenlijke bespreking van zijn onderwerp; op deze bladzijde schreef hij nl. met warme bezielde woorden van de heerlijkheid der liefde van ouders voor hun kinderen, die liefde die zichzelf weggeeft, zonder berekening, in oprechte hartelijke toegegenheid.

Op bladzij drie — het opstel mocht niet te lang worden, het moest ook vooral helder zijn en overzichtelijk — kwam hij tot de keerpzijde van die verhouding, waarom hij die bladzijde aldus begon:

en ten derde, zooals in elk verbond van liefde en wederliefde sprake is, zoo worden ook in deze verbondenheid van ouders en kinderen deze kinderen vermaand en verplicht tot een intense gehoorzaamheid, gedragen en beziel door de hartelijke wederkeerige liefdebetooning aan hun ouders.

Zoo voltooide die man zijn artikel, en zond het ter plaatsing aan zijn redactie op.

Stel u des schrijvers stomme verbazing voor, toen hij een week later de krant thuis kreeg, met niet alleen zijn artikel voluit afgedrukt, maar bovendien voorzien van een naschrift van den redacteur voor gezinszwargheden:

„Met volle instemming plaatsen wij bovenstaand artikel van onzen medewerker N. Het doet ons goed, dat de heer N. zoo duidelijk leert, dat de liefde van ouders tot hun kinderen als zoodanig niet perse gehoorzaamheid en wederliefde van de kinderen eischt, maar daarvan ook los gedacht kan, en zelfs los gedacht moet worden. Hij schrijft immers EERST over wat de kinderen van de ouders hebben (zichzelf weggevend liefde), EN DAARNA dat die kinderen worden vermaand en verplicht tot een intense gehoorzaamheid en wederliefde. Wij zijn den schrijver voor zijn gloedvol betoog deswege zeer dankbaar. Redactie Zwarigheden”.

Natuurlijk grijpt de auteur oogenblikkelijk naar de pen. Hij schrijft dien redacteur een duidelijken brief:

„Mijnheer,

Over uw onderschrift bij mijn artikel beklaag ik mij. Het kan zelfs een kind duidelijk zijn, dat uw conclusies met mijn artikel niets te maken hebben. Ik heb er den nadruk op gevestigd dat ouders en kinderen de wederzijdsche verbondenheid moeten eerbiedigen, waarbij natuurlijk de ouders eerste gezaghebbende partij blijven. Natuurlijk moest ik daartoe EERST het EEN, en DAN het ANDER beschrijven. Wat U nu echter, mijnheer de redacteur, met mijn artikel doet, is catastrofaal. U maakt van elkaar los de gave van de liefde en den eisch die liefde ook altijd in zich sluit. Op deze wijze mijnheer, maakt u het gezin kapot en verkeert u mijn artikel in zijn tegendeel. Zoo maakt u per consequentie elk verbond kapot, ook uw eigen huwelijk. Op deze wijze, mijnheer, MAAKT u zwarigheden, in plaats van dat u ze helpt oplossen. Wat mijn artikel aangaat, ik eisch dat de redactie in het eerstvolgend nummer haar onderschrift royaal terugneemt”.

w. g. N.

Het resultaat?

In het volgend nummer stond met vette letters een MEDEDEELING van de Redactie:

Aan de lezers wordt bekend gemaakt, dat de heer N., aangezien hij weigert zich te conformeren aan de conclusies die wij uit zijn artikel hebben getrokken, van den kring onzer medewerkers definitief is uitgesloten.

Toen hield die man. Niet omdat hij niet meer schrijven mocht, o nee. Maar omdat nu een verderfelijke leer de gezinnen, en alle verbonden, nog verder zou ondermijnen. Omdat nu het volk ten onder ging door der redactie machtswellust.

Onmogelijk zoo'n verhaal!

Nu, maar wat dan te denken van het volgende.

Iemand schreef eens:

„de Synode heeft metterdaad willen handhaven, dat de beloften Gods onvoorwaardelijk zijn. Ons Doopsformulier zegt eerst, wat we hebben, en daarna, dat we vermaand en verplicht worden tot een nieuwe gehoorzaamheid”.

Er waren doopsouders, eenvoudige menschen, die, toen zij dit lazen, het hoofd schuddende. Zij hadden altijd hun kinderen gewezen op den rijkdom van Gods beloften in hun Doop en hun voorgehouden: maar kinderen, begrijpt ook goed dat met die belofte de Heere ook hartelijke gehoorzaamheid van jullie vraagt. Al die heerlijke beloften zijn voor jullie. Maar als je ongehoorzaam bent, staat jullie zelf de vervulling in den weg, dan krijg je niet wat God je heeft toegezegd, dan maak je je zelf Zijn beloften verder onwaardig. Want als God belooft, kinderen, dan eischt Hij ook tegelijk. Als je wat hebt van Hem, dan word je tegelijk verplicht. Die beide deelen van het verbond moogt jullie nooit los van elkaar denken. Lees jullie daarom altijd maar heel goed het doopsformulier, daar staat het zoo kort en helder en begrijpelijk in.

Ge kunt u voorstellen, dat zulke ouders van die woorden over die Synode niet veel begrepen. Zij zeiden tegen elkaar: maar als dat waar is, dan maken die menschen daar op die Synode den doop van onze kinderen kapot, dan halen zij daar dat heerlijke verbond uit elkaar, dan scheuren zij daar eenvoudig ons prachtig doopsformulier in stukken. Neen, met besluiten die op zulke conclusies rusten, kunnen wij om Gods wil, en onzer kinderen wil,

niet meegaan. Daarvoor hebben wij bij den Doop telkens te hartelijk „ja” gezegd.

Toen die ouders hun eerstvolgend kind lieten doopen, zeiden zij eerst tot den kerkeraad: maar wij kunnen onmogelijk de gedachte verdragen, dat U met dit formulier net zoo omspringt als die Synode waarvan we in de krant lazen. Wij zeggen U duidelijk dat wij er anders over denken, en vragen van U dat u dat ook duidelijk zegt.

Op de volgende kerkeraadsvergadering werd BESLOTEN, dat die ouders, aangezien zij weigerden zich te conformeren aan de conclusies die een Synode uit hun doopsformulier getrokken had, van den Doop van hun kind werden afgehouden.

Onmogelijk, zoolets? Maar nog onlangs werd ergens aan een ouderpaar den Doop ontzegd, omdat zij het formulier niet wenschten te verstaan in de door de Synode bevolen beteekenis. Dat betrof waarschijnlijk een ander gedeelte van dat formulier, maar daar bleef het zakelijk gelijk om. En dit was niet de eerste keer.

Onmogelijk dan misschien, dat de Synode het zoo heeft gezegd, als die ouders het begrepen? Maar zij lazen het zoo zwart op wit. En de man die het schreef was deputaat-voor-zwarigheden. Hij kon het weten dus. Bovendien was die man exegēt, uit-leg-kundige.

Maar die ouders begrepen gelukkig, dat hij ditmaal die stekende spelden van zijn doodelijke belofte-theorie van te voren zelf in het formulier-doosje had gedaan.

Een derde verhaal. Iets moeilijker misschien. Het heet: „HET VERZEGELDE MANUSCRIPT”.

Daar was eens een beroemd man — wij noemen hem Verus — die allerlei bijzonderheden uit zijn leven en uit leven der menschen met wie hij had omgegaan wilde vastleggen voor het nageslacht. Hij vatte dat alles samen in een levensbeschrijving van zichzelf, een z.g. autobiografie. Vanwege allerlei persoonlijke bijzonderheden bepaalde hij echter van te voren, dat het manuscript eerst 100 JAAR LATER geopend en uitgegeven zou mogen worden.

Om dat te bereiken verzamelde hij zijn copie in een dossier, en sloot dat, goed verpakt, per ZEGEL af. De notaris was erbij aanwezig, aan alle wetsvereischten werd punctueel voldaan.

Dan, 100 jaar later, — de man, Verus is lang gestorven — openen bevoegde instanties het dossier. De copie blijkt verbazingwekkende onthullingen te bevatten, en wordt door een officieel herdenkingscomité „Verus” zorgvuldig uitgegeven. In de pers komt terstond een geweldige strijd over de echtheid van de biografie. Families, die de eer van grootouders voelen aangetast, voeren een actie om de authenticiteit te laten ontkennen. De zaak staat er kritiek voor, de eer van Verus en de waarde van het handschrift staat er mee op het spel.

Zie, dan vergadert het comité van herdenkingsdeputaten in speciale vergadering. Men besluit, om aan allen twijfel een einde te maken, tot de publicatie van een officieel gemeenschappelijk communiqué in den volgenden geest:

„wij ondergeteekenden, acht gevend op den twijfel die gerezen is, maken met dankbaarheid melding van de groote wijsheid en voorzichtigheid van Verus. Want na deskundig onderzoek is officieel vastgesteld geworden, dat Verus vóór honderd jaren het officieele zegel aan zijn manuscript heeft laten hechten.

— als afsluiting van zijn document, (1e)
— en om te dienen als bewijs dat het van hem zelf is, (2e)
— en ook om ons vertrouwen in dit document te versterken en krachtig te maken”. (3e)

Tot zoover het communiqué. Toen het gepubliceerd was, bedaarden de stormen. De echtheid stond vast. Het zegel had gewonnen.

Maar toen.

Toen gebeurde er iets vreemds. Nu niet buiten het comité, maar daartinnen.

In een volgende vergadering van het herdenkingsdeputaten-comité n.l. nam de voorzitter het woord om een verklaring af te leggen.

Hij zeide:

„Mijne Heeren, ik heb gemerkt, dat er in ons comité enkelen zijn, die over de beteekenis van de verzegeling wat anders denken dan ik. Ik acht het noodig, vanwege orde en rust, dat wij allen over deze zaak gelijk denken, en wel als volgt. Mijn meening is, dat dit zegel vertelt het vertrouwen in dit document, gelijk dat leeft in ons aller harten. Mijn stelling is dus: DIT ZEGEL VERZEGELT AANWEZIG VERTROUWEN.

En omdat dit zegel reeds honderd jaar geleden is opgedrukt, daar brengt mijn stelling met zich, dat dit vertrouwen, dat thans leeft in onze harten, reeds honderd jaar geleden verondersteld moet worden aanwezig te zijn geweest, in het eigen uur der verzegeling.

En vraagt gij, mijne Heeren, naar bewijs, dan herinner ik u aan de woorden van Uw eigen communiqué, waar het toch maar staat:

dat Nathanaël Verus dit zegel heeft opgedrukt. „EN OOK OM ONS VERTROUWEN in dit document TE VERSTERKEN EN KRACHTIG TE MAKEN”. Welnu, mijne Heeren, WAT VERSTERKT EN KRACHTIG GEMAAKT WORDT, MOET AANWEZIG ZIJN.

DUS: dit zegel heeft honderd jaar geleden verzegeld ons reeds toen aanwezig vertrouwen.

(Wordt voortgezet)